

[Lis Starcke]

gative sider, og mener, at man har undervurderet den forebyggende virkning, en trussel om straf kan have på svage sjæle. Hans konklusion er den, at det nu må være på tide, at samfundet tager mere hensyn til 5 millioner lovlydige borgeres retsbeskyttelse end til 5.000 kriminelle personers bekvemmelighed.

Jeg mener ikke, at det ene behøver at være afhængigt af det andet. Jeg mener godt, at man kan yde retfærdighed til begge sider. Men hvis vi nu vil følge det råd at tage større hensyn til 5 millioner lovlydige borgeres retssikkerhed, hvordan gør vi så bedst det? Det er jo det, det hele drejer sig om. Der er nok flere sider af den sag. Mange føler, at det skal ske her og nu, men jeg vil tillade mig at anføre, at det knap lader sig gøre, og i alle tilfælde må det ikke stå alene.

Forebyggelse af kriminalitet er væsentligere end noget andet, og det kan ikke ske her og nu, men kun ved langsigtede anstrengelser, ikke alene fra de tre adspurgte ministeriers side, men fra alle ansvarsbevidste menneskers side. Vi er jo nået langt i kriminologisk forskning, og vi ved, at opvækstvilkårene, familielivet og hele det omgivende miljø betyder meget for et menneskes udvikling, og hermed er vi så også inde på, at udviklingen i et industrisamfund har betydet, at man har samlet sig i større bysamfund, som vi godt ved skaber bedre grobund for kriminalitet end landlige omgivelser. Og ser vi på familielivet, må vi pege på, at de mange skilsmisser, der betyder, at børn nu kun har den ene af forældrene at støtte sig til, giver dårligere opvækstbetingelser, ligesom det, at begge forældre, hvor ægteskabet holder, ofte begge er udearbejdende, så børnene selv dér er overladt meget til sig selv og de kammerater, de nu slutter sig til.

Hele det stressede liv, som den næste generation lever, ofte med bekymringer for fremtiden i vor konkurrenceprægede tidsalder, vor økonomiske og udenrigspolitisk usikre tid smitter også af på børnene. Hele velstandssamfundets trang til stadig større forbrug og til straks at kassere ting, blot de er lidt forældede eller går i stykker, hvor det simpelt hen ikke kan betale sig at reparere ting, har ikke været nogen god opdragelse af den kommende generation. Den eksplosive tekniske udvikling har givet strukturændringer, som måske også har haft kriminelle bivirkninger.

Og i hjemmene er der på grund af maskinerne og de mange færdigvarer, man har kunnet anskaffe sig, ikke rigtig plads til barnet i de hjemlige gøremål, så det er blot uendelig kedelige ting, de bliver sat til, som ikke kræver nogen som helst opfindsomhed eller viden om, hvordan ting skal behandles for at holde og fungere.

Lad os bare også tage det tekniske vidunder TV med i billedet, trætte forældre, der vil slappe af efter dagens opgaver og derfor synker ned foran TV og forsømmer den nære kontakt og diskussionerne med deres halvstore børn, der så bare forsvinder ud til gadens farer og samværet med en gruppe jævnaldrende, som måske keder sig lige så meget som de og er lige så usikre over for dagligdags problemer.

Det er vel naturligt, at lærere og ungdomsledere, der i særlig grad ser børnenes og ungdommens problemer, derfor engagerer sig i at finde årsagerne og dermed veje til forebyggelse. De lægger en god del af ansvaret over på næste generation, som jeg også forsøgte det, og for så vidt også på både forældre og myndigheder og på udviklingen i samfundet, hvor mange af de goder, som man tidligere måtte spare sammen til, nu næsten er hvermands eje. Der har været en laden stå til-holdning. Man har haft for slap en holdning til cykeltyverier og smårapserier og måske for de voksnes vedkommende til et par flasker over grænsen og lidt skattesnyderi. De ældre har ikke været noget godt eksempel, og de har ligesom opgivet at fortælle børnene, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert.

Og når man spørger de unge selv og de kan nævne, at alkohol, respektløshed og arbejdsløshed er de vigtigste årsager til hærværk og vold, så er der nu noget for os ældre at spekulere over. Alle de, der har med unge at gøre til daglig, må igen til at opdrage dem og fortælle, hvad der er rigtigt og forkert, og de skal ikke tro, at der er en flydende grænse mellem, hvad der er normalt, og hvad der er kriminelt.

De præventive foranstaltninger er væsentlige: oplysning i skolerne, information i ungdomsklubberne, instruktion af politiet, som fortæller om deres arbejde, filmforevisninger om kriminalsager, eventuelt overværelse af retssager om vold.